

دکتر معاون اول
رئیس

شماره: ۵۸۶۳۲

تاریخ: ۱۴۰۵/۰۶/۰۲

ساعت: ۱۷:۰۴

طبقه بندی:

فوریت:

بسمه تعالی

جناب آقای دکتر مدنی زاده
وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی

با سلام و احترام

نامه شماره ۱۴۰۵/۱۰/۱۹۱/الف ت مورخ ۱۴۰۵/۵/۲۶ شورای گفت و گوی دولت و
بخش خصوصی استان تهران (تصویر پیوست) در خصوص «**درخواست بررسی و**
بازنگری دستورالعمل نحوه تسعیر ارز و آثار مالیاتی مترتب بر آن»، به استحضار
جناب آقای دکتر عارف معاون اول محترم رئیس جمهور رسید، پی نوشت فرمودند:

«جناب آقای دکتر مدنی زاده

با سلام - لطفاً بررسی و جهت

اقدام بعدی اعلام نظر فرمائید.»

ابوالفضل کیانی بختیاری

رونوشت:

- جناب آقای نجفی عرب دبیر شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان تهران

جناب آقای محمدرضا عارف

معاون اول محترم رئیس جمهور

با سلام و احترام،

پیرو ابلاغ دستورالعمل شماره ۳۷/۱۴۰۵/۲۰۰ مورخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۶ سازمان امور مالیاتی کشور در خصوص نحوه تسعیر ارز و آثار مالیاتی مترتب بر آن، ضمن ارسال تصویر دستورالعمل مزبور به پیوست، به استحضار می‌رساند بررسی‌های کارشناسی انجام شده در دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان تهران نشان می‌دهد برخی احکام، تعاریف و اطلاقات مندرج در دستورالعمل مورد اشاره، علاوه بر ایجاد ابهام در نحوه شناسایی و اندازه‌گیری آثار مالی معاملات ارزی در مقام اجرا نیز به ایجاد تکالیف و آثار مالیاتی متفاوت از واقعیت اقتصادی معاملات، افزایش اختلاف میان مؤدیان و دستگاه مالیاتی و در نهایت تضییع حقوق فعالان اقتصادی منجر خواهد شد.

اهم ایرادات و ابهامات شناسایی شده به شرح زیر است:

۱. تعارض احتمالی با قوانین مالیاتی و حدود صلاحیت مقرر گزاری

مطابق اصل (۵۱) قانون اساسی، وضع مالیات صرفاً به موجب قانون امکان پذیر است. همچنین به موجب بند (۲۴) ماده (۱۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم، زیان حاصل از تسعیر ارز صراحتاً بر مبنای «اصول متداول حسابداری» مورد پذیرش قرار گرفته است. بر این اساس، دستورالعمل اجرایی نمی‌تواند با تعیین نرخ، زمان یا روش متفاوت برای شناسایی و اندازه‌گیری آثار تسعیر ارز، موجب ایجاد درآمد، سود یا زیان مالیاتی متفاوت از آثار حاصل بر مبنای قانون و ضوابط لازم‌الاجرای حسابداری شود.

۲. ابهام و تعارض با استاندارد حسابداری شماره (۱۶)

بر اساس استاندارد حسابداری شماره (۱۶)، در شرایطی که نرخ‌های متعدد ارز وجود دارد، نرخ مورد استفاده باید نرخ باشد که جریان‌های نقدی ناشی از معامله یا مانده حساب در تاریخ اندازه‌گیری عملاً بر مبنای آن قابل تسویه باشد. همچنین پیش‌پرداخت‌ها و پیش‌دریافت‌های مربوط به کالا و خدمات با قیمت ثابت، حسب مورد، از مصادیق اقلام غیر پولی بوده و تابع نرخ تاریخی مربوط هستند.

از این رو، برخی اطلاقات مندرج در دستورالعمل در خصوص تعیین نرخ ارز و تسری آن به معاملات و رویدادهای بعدی، چنانچه با قیود و تفکیک لازم همراه نباشد، می تواند به بازتسعیر اقلام غیر پولی یا شناسایی آثار مالیاتی مغایر با الزامات استاندارد حسابداری شماره (۱۶) منجر شود.

۳. عدم انعکاس کافی واقعیت اقتصادی و حقوقی معاملات ارزی

در قراردادهای ارزی، به ویژه قراردادهای مشتمل بر پیش پرداخت، میان پرداخت، تسویه مرحله ای یا پرداخت ریالی، نادیده گرفتن نرخ های واقعی و مستند مورد استفاده در زمان تسویه و جایگزینی آن با نرخ اداری، می تواند موجب شناسایی سود یا زیانی شود که در واقعیت اقتصادی معامله تحقق نیافته است.

این امر علاوه بر مغایرت احتمالی با اصول و استانداردهای حسابداری، از حیث آثار حقوقی قراردادهای معتبر و لازم الاجرا نیز حائز اهمیت است؛ چراکه مطابق مواد (۱۰) و (۲۱۹) قانون مدنی، قراردادهای قانونی و توافقات معتبر طرفین، در حدود مقرر قانونی، واجد آثار حقوقی بوده و نمی توان بدون مستند قانونی، آثار اقتصادی و مالی ناشی از آنها را نادیده گرفت.

با عنایت به گستردگی آثار این دستورالعمل بر فعالیت بنگاه های اقتصادی، معاملات ارزی و نحوه محاسبه درآمد مشمول مالیات و با توجه به ضرورت ایجاد رویه واحد و شفاف در رسیدگی های مالیاتی، پیشنهاد می شود دستور فرمایید موضوع در سطح مراجع ذی ربط مورد بررسی قرار گرفته و اجرای احکام محل ابهام و اختلاف تا تعیین تکلیف نهایی، متوقف گردد و سازمان امور مالیاتی کشور با مشارکت سازمان حسابرسی، نمایندگان بخش خصوصی و سایر مراجع تخصصی ذی ربط، نسبت به بررسی و اصلاح موارد مورد اختلاف و رفع ابهامات دستورالعمل اقدام نماید.

بدیهی است اتخاذ این رویکرد می تواند ضمن جلوگیری از تحمیل مالیات بر درآمدهای غیر واقعی، از شکل گیری برداشتها و رویه های متفاوت در فرآیند رسیدگی و حسابرسی مالیاتی، افزایش اختلافات و تشکیل پرونده های مالیاتی جلوگیری کرده و به شفافیت و ثبات بیشتر محیط کسب و کار کمک نماید.

دبیرخانه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی تهران نیز آمادگی دارد در فرآیند بررسی و اصلاح دستورالعمل، با حضور نمایندگان خود در جلسات کارشناسی مشترک، ابعاد حقوقی، مالیاتی و حسابداری موضوع و پیشنهادهای اصلاحی مربوط را به تفصیل ارائه نماید.

شماره: ۱۴۰۵/۱۰۱۹۱/الف ت
تاریخ: ۱۴۰۵/۰۵/۲۶
پیوست: دارد

خواهشمند است در صورت صلاحدید، دستور فرمایید موضوع با قید تسریع در دستور کار مراجع ذی ربط قرار گرفته و نتیجه بررسی و اقدامات انجام شده به این دبیرخانه اعلام گردد.

محمود نجفی عرب

رونوشت:

- جناب آقای حجت الاسلام والمسلمین مجید انصاری معاون محترم حقوقی رئیس جمهور جهت استحضار

شماره ۲۰۰/۱۴۰۵/۳۷
تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۶
پست ندارد

وزارت اقتصاد و امور مالیاتی
سازمان امور مالیاتی
تهران

سال اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی

بسمه تعالی

دستورالعمل

۱۴۰۵	تسعیر ارز	م - س
------	-----------	-------

مخاطبان/ذینفعان	ادارات کل امور مالیاتی
موضوع	تسعیر ارز
کلیات به طور کلی تسعیر ارز، در دو مقطع زمانی صورت می پذیرد: ۱- تاریخ معامله: بهای معاملات ارزی اعم از اقلام پولی و غیر پولی براساس نرخ ارز در تاریخ معامله، تسعیر و در حسابها ثبت می شود. ۲- تاریخ صورت وضعیت مالی (ترازنامه): صرفاً اقلام پولی ارزی باید به نرخ ارز در تاریخ صورت وضعیت مالی تسعیر شود. چنانچه نرخ ارز اقلام پولی در فاصله تاریخ انجام معامله تا تاریخ تسویه معامله و یا تا پایان دوره مالی متفاوت باشد، در این صورت، تفاوت نرخ ارز در تاریخ تسویه و یا در تاریخ صورت وضعیت مالی (ترازنامه) حسب مورد، با نرخ قبلی اعمال شده در حسابها، به عنوان سود (زیان) تسعیر ارز شناسایی می شود. اقلام پولی: عبارت است از واحدهای پول نگهداری شده و داراییها و بدهیهایی که قرار است به تعداد ثابت یا تعداد قابل تعیینی از واحد پول، دریافت یا پرداخت شود. ویژگی اصلی اقلام پولی، حق دریافت (یا تعهد تحویل) تعداد ثابت یا قابل تعیینی از واحد پول می باشد. نمونه ای از اقلام پولی، در صورت وضعیت مالی (ترازنامه) مندرج در اظهارنامه اشخاص حقوقی و یا اظهارنامه صاحبان مشاغل گروه اول موضوع ماده (۲) آیین نامه اجرایی ماده (۹۵) قانون مالیات های مستقیم که در اختیار مودیان مالیاتی قرار گرفته است، عبارتند از: - موجودی نقد و بانک، - حسابها و اسناد دریافتی و پرداختی تجاری، - سایر حسابها و اسناد دریافتی و پرداختی،	

- تسهیلات مالی دریافتی / پرداختی،

- سود سهام پرداختنی اشخاص حقوقی و سهم سود پرداختنی شرکت‌های مدنی صاحبان مشاغل در مشاغل مشارکتی،

- پیش دریافت‌ها (صرفاً پیش دریافت بابت فروش کالاها یا خدماتی که قیمت آن در زمان تحویل مشخص می‌شود)،

- جاری شرکا و سهامداران.

شایان ذکر است، اشاره به موارد فوق به صورت نمونه بوده و ممکن است اقلام پولی دیگری و تحت عناوین دیگر در اظهارنامه مالیاتی مودیان وجود داشته باشد.

اقلام غیرپولی: اقلامی هستند که ویژگی اصلی آن‌ها، نبود حق دریافت (یا تعهد تحویل) تعداد ثابت یا قابل تعیینی از واحد پول می‌باشد. پیش پرداخت خرید کالا و خدمات به قیمت ثابت (مانند پیش پرداخت اجاره)، سرقفلی، دارایی‌های نامشهود، موجودی‌های مواد و کالا، دارایی‌های ثابت مشهود و بدهی‌هایی که از طریق تحویل دارایی غیرپولی تسویه می‌شود، نمونه‌هایی از اقلام غیرپولی است.

شایان ذکر است، بر اساس تعاریف و ویژگی‌هایی که در استاندارد حسابداری (۱۶) برای اقلام پولی و اقلام غیرپولی بیان شده است، به طور کلی، نکته مهم در تعیین پولی یا غیرپولی بودن این اقلام، وجود یا نبود حق دریافت (یا تعهد تحویل) تعداد ثابت یا قابل تعیینی از واحد پول می‌باشد؛ بنابراین، پیش پرداخت‌هایی که صرفاً بابت خرید کالا یا خدماتی است که قیمت آن در زمان تحویل مشخص می‌شود جزو اقلام پولی و همچنین پیش دریافت فروش کالا و خدمات که به قیمت ثابت می‌باشد، جزو اقلام غیرپولی تلقی می‌شوند.

مطابق بند (۲۹) استاندارد حسابداری شماره (۱۶)، تفاوت‌های تسعیر بدهی‌های ارزی مربوط به دارایی‌های واجد شرایط، به شرط رعایت معیارهای مربوط به احتساب مخارج مالی در بهای تمام شده دارایی‌ها طبق استاندارد حسابداری شماره (۱۳) با عنوان «مخارج تأمین مالی»، باید به بهای تمام شده آن دارایی منظور شود. همچنین تفاوت‌های تسعیر بدهی‌های ارزی مربوط به تحصیل و ساخت دارایی‌ها، ناشی از کاهش شدید ارزش ریال، در صورت احراز تمام شرایط زیر، تا سقف مبلغ قابل بازیافت، به بهای تمام شده دارایی مربوط اضافه می‌شود:

الف: کاهش ارزش ریال نسبت به تاریخ شروع کاهش ارزش، حداقل (۲۰) درصد باشد.

ب: در مقابل بدهی حفاظی وجود نداشته باشد.

در ضمن در صورت برگشت شدید کاهش ارزش ریال (حداقل ۲۰ درصد)، سود ناشی از تسعیر بدهی‌های مزبور تا سقف زیان‌های تسعیری که قبلاً به بهای تمام شده دارایی منظور شده است متناسب با عمر مفید باقیمانده از بهای تمام شده دارایی کسر می‌شود.

تعیین نرخ ارز

مطابق با بند (۲۶) استاندارد حسابداری شماره (۱۶)، هنگامی که چندین نرخ ارز وجود داشته باشد، نرخ ارز مورد استفاده نرخ است که جریان‌های نقدی آتی ناشی از معامله یا مانده حساب در صورتی که در تاریخ اندازه‌گیری واقع شود، می‌تواند بر حسب آن تسویه گردد. در این راستا، با توجه به شرایط اقتصادی کشور و الزامات موجود، این امکان وجود دارد که بخشی از رویدادها و معاملات ارزی مشمول الزامات و تکالیف ارزی تعیین شده توسط مراجع ذیصلاح (از جمله بانک مرکزی) بوده و بابت مابقی آن تکلیفی پیش‌بینی نشده باشد؛ لذا بابت آن بخش که مشمول الزامات و تکالیف تعیین شده توسط مراجع ذیصلاح می‌باشد، نرخ ارز تعیین شده توسط مراجع مذکور در حسابرسی مالیاتی ملاک عمل قرار خواهد گرفت.

در خصوص مابقی رویدادها و معاملات ارزی که تکلیفی برای آن پیش‌بینی نشده است / در تعیین نرخ ارز مورد استفاده در محاسبه بهای تمام شده کالای وارداتی در شرایط تحریمی / در موارد رفع تعهد ارزی از طریق واردات در مقابل صادرات خود، ملاک عمل در حسابرسی مالیاتی نرخ ارز مستند به اسناد و مدارک مثبت از جمله صورت‌حساب تأمین یا واگذاری ارز، مدارک تسویه حساب مربوطه، ثبت‌های حسابداری مندرج در دفاتر قانونی طرفین و... می‌باشد. در این راستا چنانچه هیچ‌گونه اسناد و مدارک مثبت‌ای در دسترس نباشد، برای این بخش از رویدادها و معاملات ارزی نیز از نرخ ارز (خرید / فروش حسب مورد) مرکز مبادله ارز و طلای ایران، استفاده خواهد شد. بدیهی است در محاسبه بهای تمام شده کالای وارداتی در شرایط تحریمی، رفع تعهد ارزی از طریق واردات در مقابل صادرات خود، نرخ ارز فروش مرکز مبادله ارز و طلای ایران و به منظور تسعیر درآمدهای صادراتی، نرخ ارز خرید مرکز مبادله ارز و طلای ایران مورد استفاده قرار خواهد گرفت. ضمناً در خصوص تعیین نرخ ارز در تاریخ صورت وضعیت مالی (ترازنامه) که حسب مقررات این بند از نرخ ارز مرکز مبادله ارز و طلای ایران استفاده می‌شود، به منظور تسعیر اقلام پولی شامل مطالبات و بدهی‌های ارزی، به ترتیب از نرخ خرید ارز و نرخ فروش ارز مرکز مبادله ارز و طلای ایران استفاده

می‌گردد. بدیهی است نرخ تسعیر ارز مرتبط با بازه زمانی قبل از راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلای ایران، مطابق با بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۷/۱۷۲ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۲ تعیین خواهد شد.

تبصره: پیرامون واردات بدون انتقال ارز، در تعیین نرخ ارز مورد استفاده در محاسبه بهای تمام شده کالای وارداتی، ملاک عمل در حسابرسی مالیاتی، اصولاً نرخ ارز مستند به اسناد و مدارک مثبت می‌باشد. در این راستا چنانچه هیچ‌گونه اسناد و مدارک مثبتی در دسترس نباشد، برای این بخش از رویدادها و معاملات ارزی از نرخ فروش اسکناس صرافی ملی ایران، استفاده خواهد شد. خاطر نشان می‌گردد در خصوص واردات بدون انتقال ارز، چنانچه متعاقباً تامین ارز توسط مراجع ذیربط صورت پذیرد، ضروری است آثار مالیاتی آن در زمان رسیدگی مورد توجه قرار گیرد.

شایان ذکر است، به منظور رعایت ثبات رویه در تسعیر معاملات و رویدادهای ارزی، مادامی که مقررات ارزی مراجع ذیصلاح تغییر نکرده باشد، شناسایی اولیه معامله ارزی و همچنین تسعیر سایر رویدادها و معاملات ارزی متعاقب آن، با استفاده از رویه مذکور در بند فوق، در تاریخ‌های مربوطه اعمال خواهد شد. بدیهی است در مواردی که شرایط و یا مقررات ارزی زمان تسویه بدهی ارزی (وصول مطالبات ارزی) متفاوت از شرایط و یا مقررات ارزی زمان ایجاد و شناسایی اولیه بدهی ارزی (طلب ارزی) باشد، شناسایی تفاوت تسعیر ارز در هر مقطع زمانی، مطابق با شرایط و یا مقررات ارزی مربوط به زمان خود صورت خواهد پذیرفت؛ به بیان دیگر به منظور احراز صحت نحوه تفکیک درآمد عملیاتی حاصل از معاملات ارزی (از جمله درآمد حاصل از صادرات کالا و خدمات) از سود یا زیان تسعیر ارز مربوطه، لازم است مأموران مالیاتی به شرح توضیحات بیان شده در بند فوق عمل نمایند.

سایر مقررات

۱) در خصوص پذیرش زیان حاصل از تسعیر ارز به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی: مطابق با بند (۲۴) ماده (۱۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم، "زیان حاصل از تسعیر ارز بر اساس اصول متداول حسابداری مشروط بر اتخاذ یک روش یکنواخت طی سال‌های مختلف از طرف مودی" به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی شده است. بر این اساس، به منظور پذیرش زیان حاصل از تسعیر ارز، علاوه بر رعایت سایر مقررات مرتبط، مودی مکلف به شناسایی آثار تسعیر ارز در کلیه مواردی است که به موجب استانداردهای حسابداری، مقرر شده است.

تبصره: به موجب پاسخ استعلام به عمل آمده از سازمان حسابرسی به شماره ۱۴۰۱/۱۵۳۸۹ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۰۷، «با توجه به شرایط کنونی اقتصادی و وضع تحریم‌های بین‌المللی، هرگاه وصول مطالبات ارزی یا تسویه بدهی‌های ارزی با ابهام قابل ملاحظه مواجه باشد، تسعیر این گونه ارقام پولی ارزی و در نتیجه شناسایی سود و زیان تسعیر ارز از این بابت تا زمان رفع ابهام مربوط، به تعویق می‌افتد؛ بنابراین چنانچه با بررسی اسناد و مدارک مربوطه شرایط مذکور محرز شود و مودی مطابق با مقرر فوق اقدام به شناسایی سود تسعیر ارز ننموده باشد، شناسایی سود تسعیر ارز از این بابت توسط مأموران مالیاتی و متعاقباً مطالبه مالیات از این حیث فاقد موضوعیت است. همچنین عدم پذیرش زیان تسعیر ارز موضوع این تبصره، صرفاً با احراز شرایط فوق به موجب اسناد و مدارک مثبت، امکان‌پذیر می‌باشد.

شایان ذکر است، در صورت ردیابی و احراز زیان تسعیر ارز بدهی‌هایی که منشأ ایجاد درآمدهای معاف، غیرمشمول یا مشمول مالیات مقطوع می‌باشند، زیان مذکور در اجرای تبصره (۲) ماده (۱۴۷) قانون مالیات‌های مستقیم، هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نمی‌شود. لیکن چنانچه بدهی‌های ارزی یادشده بابت تحصیل املاک و حق واگذاری محل ایجاد شده باشد، مادامی که املاک و حق واگذاری مذکور در راستای عملیات واحد تجاری مورد استفاده مودی قرار می‌گیرد و همچنین در موارد مشمول مالیات اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل مربوط به ساخت و فروش موضوع ماده (۷۷) قانون مالیات‌های مستقیم، مشمول مالیات مقطوع به نقل و انتقال این دارایی‌ها مانع از پذیرش زیان تسعیر ارز بدهی‌های مربوطه در مدت استفاده که در قالب هزینه دوره و یا بهای تمام شده آن‌ها حسب مورد شناسایی می‌شود، نخواهد بود.

(۲) پیرامون شمول یا عدم شمول مالیات بر درآمد نسبت به تفاوت تسعیر ارز: بنا به مفاد دادنامه شماره ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۲۹۳۱۰۲۰ مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری موضوع بخشنامه شماره ۲۱۲/۲۲۵۶۶/ص مورخ ۱۴۰۲/۱۲/۰۷، مبنی بر اینکه، «اصولاً به جز موارد خاصی که تسعیر ارز بر اساس قوانین، غیردرآمدی محسوب یا غیر مشمول مالیات یا معاف از مالیات تلقی شده یا با نرخ صفر محاسبه شود، در سایر موارد فرآیند تسعیر نرخ ارز با استفاده از استاندارد شماره (۱۶) حسابداری جزو مقوله درآمدی محسوب می‌گردد؛ لذا به جز موارد خاصی که در قوانین برای تسعیر ارز نرخ صفر / معافیت و یا عدم شمول مالیات پیش‌بینی شده است، سود حاصل از تسعیر ارز، صرف‌نظر از منشأ تحصیل آن مشمول مالیات خواهد بود؛ بدیهی است زیان تسعیر ارز، در موارد خاص مذکور که مشمول مالیات نمی‌باشد، با توجه به ماده

(۱۰۵) و تبصره (۲) ماده (۱۴۷) قانون مالیات‌های مستقیم قابل قبول نبوده و در سایر موارد که سود تسعیر ارز مشمول مالیات می‌باشد، در خصوص زیان تسعیر ارز مربوطه، مقررات بند (۲۴) ماده (۱۴۸) این قانون حاکم است.

تبصره: مطابق با دادنامه شماره ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۲۴۵۹۴۹۶ مورخ ۱۴۰۲/۰۹/۲۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، «... مطالبه مالیات بر درآمد از فرآیند تسعیر نرخ ارز دارایی‌های فروش نرفته شرکت‌های دولتی خلاف قانون است...»؛ بر این اساس، مطالبه کل مالیات بابت تسعیر ارز دارایی‌های ارزی شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۱۳۶) قانون محاسبات عمومی به زمان فروش این اقلام موکول می‌شود.

(۳) در خصوص نحوه اعمال معافیت/نرخ صفر مالیاتی نسبت به سود تسعیر ارز:

(۳-۱) اعمال معافیت/نرخ صفر مالیاتی مندرج در قوانین، نسبت به سود تسعیر ارز منوط به رعایت سایر مقررات، از جمله مقررات موضوع تبصره (۱) ماده (۱۴۶) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم می‌باشد.

(۳-۲) در مواردی که مودی به موجب استانداردهای حسابداری مکلف به شناسایی آثار تسعیر ارز می‌باشد، در صورت عدم انجام تکلیف مذکور، ماموران مالیاتی ذیربط می‌بایست نسبت به محاسبه سود تسعیر ارز و اعمال مقررات مرتبط، اقدام نمایند. چنانچه برای سود تسعیر ارز معافیت/نرخ صفر مالیاتی پیش‌بینی شده باشد در صورت ابراز اقلام دارایی/بدهی ارزی مرتبط با سود تسعیر ارز در اظهارنامه، معافیت/نرخ صفر مالیاتی به سود مذکور حسب مورد تا میزان ابرازی یا تعیین شده توسط ماموران مالیاتی قابل اعمال خواهد بود.

در خصوص بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰، علاوه بر رعایت الزامات فوق، در موارد الزام به رفع تعهد ارزی، معافیت به نسبت رفع تعهد ارزی انجام شده قابل اعمال است. بدیهی است زیان مربوطه نیز در اجرای تبصره (۲) ماده (۱۴۷) قانون مالیات‌های مستقیم قابل پذیرش نخواهد بود.

(۳-۳) تفاوت تسعیر ارز ناشی از عملیات خارجی مرتبط با درآمد حاصل از صادرات خدمات:

تفاوت تسعیر ارز ناشی از عملیات خارجی (طبق استاندارد حسابداری شماره ۱۶) مرتبط با درآمد حاصل از صادرات خدمات، از جمله خدمات فنی و مهندسی، با رعایت شرایط زیر مشمول حکم بند (ب) ماده (۴۵) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ قرار خواهد گرفت:

الف: به موجب اسناد و مدارک یا دلایل متقن، ارتباط تفاوت تسعیر عملیات خارجی مذکور با درآمد حاصل از صادرات خدمات، از طریق رسیدگی به حساب‌های بانکی ارزی و اسناد حسابداری مربوطه در دفاتر قانونی و سایر روش‌های مبتنی بر حسابرسی مالیاتی احراز شود؛

ب: اقلام پولی ارزی از جمله وجوه نقد و موجودی بانک و حساب‌های دریافتی و اقلام غیر پولی ارزی از جمله دارایی‌های ثابت و موجودی مواد و کالا، از محل درآمد ناشی از صادرات خدمات حاصل شده باشد.

۴) با عنایت به دادنامه شماره ۱۴۰۲۳۱۳۹۰۰۰۱۲۵۷۷۵ مورخ ۱۴۰۲/۱/۲۲ هیأت تخصصی مالیاتی و بانکی دیوان عدالت اداری، «...چون فرآیند تسعیر معاملات ارزی در زمره فعالیت‌های اقتصادی مؤدی نمی‌باشد، فلذا عدم ثبت آن‌ها به منزله درآمد کتمان شده محسوب نمی‌شود و مشمول جرایم ماده ۱۹۲ قانون مالیات‌های مستقیم نمی‌باشد».

۵) پیرامون وجود تفاوت احتمالی میان ارزش کالای صادراتی مندرج در پروانه‌های گمرکی با مبلغ ثبت شده در دفاتر قانونی: با توجه به ماده (۱۶) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۲۲، چنانچه ارزش کالای صادراتی مندرج در پروانه‌های گمرکی با مبلغ ثبت شده در دفاتر متفاوت باشد، در این صورت نیز سازوکار تعیین نوع ارز مورد استفاده در تعیین بهای کالای صادراتی و شناسایی درآمد حاصل از صادرات، فارغ از نوع ارز مورد استفاده توسط گمرک در تعیین ارزش ریالی کالای صادره، به شرح مقررات این دستورالعمل خواهد بود. همچنین با توجه به ماده (۱۴) قانون اخیرالذکر، چنانچه ارزش کالای وارداتی مندرج در پروانه گمرکی با مبلغ ثبت شده در دفاتر متفاوت باشد، در این صورت نیز، تعیین نوع ارز مورد استفاده در تعیین بهای کالای وارداتی، فارغ از نوع ارز مورد استفاده توسط گمرک در تعیین ارزش ریالی کالای وارده، مطابق با سازوکار بیان شده در این دستورالعمل خواهد بود.

بر اساس مقررات مذکور و به طور کلی، در صورت وجود اختلاف بین ارزش ریالی کالاهای مندرج در پروانه‌های گمرکی با مبالغ ثبت شده در دفاتر قانونی، از آنجا که این اختلاف اساساً ناشی از اختلاف در نرخ تسعیر ارز مورد استفاده در دفاتر قانونی با نرخ ارز مندرج در پروانه گمرکی و یا اختلاف در مقدار ارز مندرج در کوتاژهای گمرکی با مقدار ارز مورد ادعای مودی که مبنای ثبت معامله در دفاتر قانونی قرار گرفته است، می‌باشد، لذا در رسیدگی به بهای تمام شده واردات کالا و همچنین درآمد حاصل از صادرات کالا، در هر مورد به منظور دستیابی به واقعیت امر لازم است علاوه بر بررسی اطلاعات مندرج در

شماره ۲۰۰/۱۴۰۵/۳۷
تاریخ ۱۴۰۵/۰۵/۰۶
پست ندارد

تاریخ و شماره سند
تاریخ و شماره سند
تاریخ و شماره سند

سال اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی

پروانه‌های گمرکی، سایر اسناد و مدارک مرتبط ارائه شده توسط مودی، شامل صورت حساب‌ها نیز مورد بررسی قرار گیرد. به بیان دیگر، در تشخیص آثار مالیاتی معاملات مذکور، اعتبار اطلاعات مندرج در پروانه‌های گمرکی لزوماً نافی اعتبار اطلاعات به دست آمده یا ارائه شده توسط مودی یا سایر مراجع، مستند به دفاتر قانونی و اسناد و مدارک مربوطه، نخواهد بود.

(۶) با توجه به مفاد ماده (۲۸) قانون مالیات بر سوداگری و سفته بازی و مفاد تبصره (۷) ماده (۲۵) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان؛ از تاریخ ۱۴۰۶/۰۲/۰۷ و بعد از آن، زیان تسعیر ارز صرفاً با اعلام مودی از طریق کارپوشه تجاری با رعایت سایر مقررات مربوطه قابل پذیرش خواهد بود. همچنین از تاریخ مزبور کلیه اشخاص تجاری مکلف‌اند اطلاعات درآمدی ناشی از سود تسعیر ارز خود را از طریق کارپوشه تجاری در سامانه مؤدیان ثبت نمایند. عدم ثبت درآمدهای مذکور مشمول حکم ماده (۹) قانون اخیرالذکر خواهد بود.

(۷) این دستورالعمل، جایگزین دستورالعمل شماره ۲۰۰/۹۳/۵۲۴ مورخ ۱۳۹۳/۰۶/۲۲ و بخشنامه شماره ۳۵۳۵۴ مورخ ۱۳۷۵/۰۸/۰۳ می‌شود. همچنین به موجب این دستورالعمل، بند (۱) بخشنامه شماره ۲۰۰/۹۷/۱۷۲ مورخ ۱۳۹۷/۱۲/۲۲ از تاریخ راه‌اندازی مرکز مبادله ارز و طلای ایران نسخ می‌گردد.

سید محمدهادی سبحانیان
رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور

تاریخ اجرا: مطابق دستورالعمل	مدت اجرا: مطابق دستورالعمل	مرجع ناظر: دادستانی انتظامی مالیاتی	نحوه ابلاغ: فیزیکی/الکترونیکی
رونوشت:			
- معاون محترم تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات، معاونت حقوقی ریاست جمهوری برای استحضار.	- دفاتر و مراکز سنادی برای اطلاع. - اداره کل فناوری اطلاعات برای اطلاع. - جامعه مشاوران رسمی مالیاتی ایران برای اطلاع. - دفتر حقوقی و قراردادهای مالیاتی برای اطلاع و درج در بانک اطلاعات بخشنامه‌ها. - دفتر روابط عمومی و فرهنگ سازی مالیاتی برای اطلاع. - دفتر فنی مالیاتی به همراه سابقه.		
- مرکز عالی دادخواهی مالیاتی و تشخیص صلاحیت حرفه‌ای برای آ‌های.			
- معاونان محترم سازمان برای اطلاع.			
- شورای عالی مالیاتی برای اطلاع.			
- دادستانی انتظامی مالیاتی برای اطلاع.			
- دفتر مرکزی حراست برای اطلاع.			